

آلودگی نوری معضل جامعه مدرن امروزی

تا حالا چند بار به خورشید خیره شده اید؟ بعد از خیره شدن به جوشکاری چه احساسی داشته اید؟ نظرتان نسبت به راننده ای که پشت سرتان با نور بالا رانندگی می کند چیست؟ ما کم و بیش در زندگیمان تمام این موارد را دیده ایم. اگر اینطور است مطمئن باشید آلودگی نوری را تجربه کرده اید. آلودگی نوری نور مزاحمی است که اغلب در تاریکی شب ها ی باعث آزارهای چشمی شده و آسیب هایی را ناخواسته به روح و جسم ما وارد می کند. بگذارید در ابتدا ببینیم آلودگی نوری چیست: به نورهای مصنوعی که در زمان یا مکان نامناسب از استاندارد خود خارج شده و با کیفیت نامطلوب محیط زیست و آسمان شب را آزاردهنده و آلوده می سازد را آلودگی نوری می نامیم. یک نور استاندارد باید از سه فاکتور زمان و مکان و کیفیت بهره مند باشد .

● مکان مناسب

مکان مناسب برای نور، مکانی است که واقعا نیاز به روشن بودن محیط ضروری می نماید. دقیقا مانند پارکینگهای بزرگ شرکت واحد که با نور خیره کننده ای بی علت تا صبح محیط پارکینگ و چند خیابان اطراف را مثل روز روشن ساخته اند. حال آنکه تدابیر امنیتی در محیط یک بانک کم نورتر از پارکینگهای اتوبوسهای شرکت واحد است. باز هم بدنبال مثالهایی از این قبیل باشید زیرا پیدا کردن نمونه های استاندارد در کشور ما بمراتب دشوار تر از دیدن نمونه های غیر استاندارد است .

● زمان مناسب

ضمن اینکه در روز(زمان) احتیاجی به روشن ماندن یک لامپ نیست در شب نیز در مسیرهای کم رفت و آمد احتیاجی به روشن ماندن انواع روشنایی ها نیست مانند نیمه شب در معابر کم رفت و آمد و یا در راهروی یک بیمارستان یا اداره. تا اینجا کمی با محیط هایی که در آن آلودگی نوری باعث آزارمان می شود آشنا شدیم. امیدوارم باعث شده باشد که کمی به اطرافمان بیشتر دقت کنیم. اما سوال این هفته اینجاست که چه چیز باعث آلودگی نوری می شود؟ در حقیقت در ابتدایی ترین نگاه چه گونه ای از لامپها را ما لامپ ناهنجار و غیراستاندارد می نامیم؟ آیا ما احتیاج داریم تا زیر هوایماها یا اجرام معلق در آسمان تاریک شب را ببینیم. یا نیاز به داشتن ستاره ها داریم تا یادآور جایگاه واقعی ما در

جهان شوند. تا شاید روزی به خود غره نگیریم که ما تنها مخلوق خداییم یا اینکه دست کودک خویش را بگیریم و دقایقی را بدون صرف هزینه به یک گردش علمی یا پیک نیک شبانه ببریم تا از زیبایی شب نیز بهره مند گردد. بدست آوردن کدامیک را ترجیح می دهید؟ دقت داشته باشید در یک لامپ غیر استاندارد بسته به نوع و طراحی آن از ۳۰ تا ۴۰ درصد اتلاف انرژی را به همراه دارد و همینطور دید عابرن را نیز کم کرده و تحت شعاع قرار می دهد. فکر می کنید با اصلاح هر لامپ سر در خانه هایمان به چند روستا برق رسانی شود یا ساعات خاموشی مان کاهش یابد؟ اگر همه ما موارد ساده را در خصوص کنترل آلودگی نوری رعایت کنیم بی شک بیش از نصف آلودگی نوری شهرهایمان برطرف خواهد شد .

● اثرات مخرب آلودگی

اما اثرات مخرب آلودگی نوری بر انسان و محیط زیست به مراتب جدی تر از حد انتظار ماست. چه بهتر است ببینیم آلودگی نوری از کجا شروع شد و کشورهای پیشتاز تا به حال چه کرده اند؟ زمانی را تصور کنید که هنوز انسانها در غارها زندگی می کردند یا چرا آنقدر دور همین چند قرن اخیر. فکر می کنید روال زندگی آنان در طول شبانه روز چگونه بود. آنان مجبور بودند امورات زندگی شان را با طلوع و غروب خورشید تنظیم کنند. با اولین سپیده بیدار شده و با پایین رفتن خورشید به بستر بروند. در حقیقت سیکل زندگی طبیعی انسان به همین منوال است. ساعت درونی بدن و ریتمهای رفتاری در طول تاریخ بشریت با همین زمان بندی شکل گرفته و رفتارهای سالم و طبیعی انسان را تثبیت کرده اند. شما مطمئن باشید اگر غیر این بود خداوند در مراحل پیدایش زمین حتما لامپ را نیز در آفرینش خود قرار می داد. اما وجود هر نور مصنوعی برای انسان لازم نبود چرا که سلامت او و اطرافش را به خطر می انداخت... انسانها در طول تاریخ سعی کردند از عوامل طبیعی مانند جمع آوری کرمهای شب تاب، ساخت شمع، استفاده از روغن های حیوانی و سوزاندن چوب برای روشن ساختن اطرافشان بهره مند شوند .

این روال تا اختراع برق توسط ادیسون ادامه داشت و همانطور که اول وسیله ای اختراع می شود و بعدها فرهنگش می آید رفته رفته استفاده از لامپ و برق در تمام خانه ها ادارات خیابانها و بزرگراه ها شیوع پیدا کرده و پا از حیطه خود فراتر نهاد و به وسیله ای جهت سرگرمی و بوجود آوردن زیبایی ها و رنگهای خیره کننده در آبنماها ساختمانها، برجها و... انجامید. سالیان سال مردمان روستا و شهرها بدون هیچ زحمتی به سادگی به نظاره ستاره ها ی دنباله دارها و گاه بارش های شهابی می نشستند اما به نظر می رسد نوعی سنت گریزی (همانگونه که در جوان های امروز می بینیم) دیده شد و سیل هجوم به سمت نور بدون توجه به استانداردهای احتمالی را در دهه های اخیر شاهد بودیم. اما از دست رفتن ستارگان چیز کمی نبود که بتوانیم آن را ببینیم. اولین مطالعات را در ستاره شناسان در حدود ۴۰ سال پیش در خصوص آلودگی نوری داشتند. چرا که پیش از محسوس بودن این افزایش روشنایی برای سایر افراد تجهیزات دقیق ستاره شناسان متوجه چنین شرایطی شده بود. کم فروغ تر شدن ستاره گان در شهر ها ی بزرگ آنان را برآن داشت تا چرایی موضوع را جویا شوند .

اما توجه جدی به این مسأله و تصویب اولین قوانین در سطوح منطقه ای، استانی و ملی به چند سال پس از آن موکول گردید. اولین گردهمایی علمی بین المللی در این باره در اکتبر ۱۹۵۵ در ایتالیا و با موضوع آلودگی نوری ابعاد و احتمال وقوع برگزار گردید. و به فاصله ۲ سال اولین قانون محلی مبارزه با آلودگی نوری در ایتالیا به تصویب رسید. یکی از اولین و برجسته ترین قوانین مقابله با آلودگی نوری مربوط به ناحیه لومباردی کشور ایتالیاست که در سال ۲۰۰۰ به تصویب رسید و به الگوی مناسبی برای سایر مناطق و کشورها مبدل شد. کشورهای آمریکا و استرالیا نیز از پیشتازان این مبارزه

هستند. در اینجا به چند بند از قانون منطقه لومباردی توجه فرمایید. سیستمهای روشنایی باید به وسیله سیستمهایی که قابلیت کم کردن میزان تابش نور را پس از ساعات خاموشی شبانه دارند پشتیبانی شوند .

سیستمهای روشنایی باید مجهز به لامپهایی با حداکثر بازده با توجه به فناوری روز باشند. مقامات دولتی باید ترویج کننده اصولی باشند که در این قانون به آنها اشاره شده است و اولین کسانی هستند که کاربرد صحیح این قوانین را کنترل خواهند نمود. نصب کنندگان وسایل روشنایی تنها مجاز به نصب وسایلی هستند که روی آن قید شده باشد مطابق با قوانین مقابله با آلودگی نوری با مصرف حداقل انرژی منطبق با قانون منطقه لومباردی.

به نقل از : آفتاب